

قانون موافقتنامه حفاظت و بهره برداری بهینه از منابع زنده آبی دریای خزر

شماره ۵۹۲/۱۰۷۷

۱۳۹۵/۱/۱۷

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر حسن روحانی

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه شماره ۵۱۸۰۹/۴۵۷۶۲ مورخ ۱۳۹۴/۴/۱۳ در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون موافقتنامه حفاظت و بهره برداری بهینه از منابع زنده آبی دریای خزر که با عنوان لایحه به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، با تصویب در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۵ و تأیید شورای محترم نگهبان، به پیوست ابلاغ می گردد.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

شماره ۶۴۲۲

۱۳۹۵/۱/۲۵

وزارت جهاد کشاورزی

در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به پیوست «قانون موافقتنامه حفاظت و بهره برداری بهینه از منابع زنده آبی دریای خزر» که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ پنجم بهمن ماه یکهزار

و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۵۹۲/۱۰۷۷ مورخ ۱۳۹۵/۱/۱۷ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده، جهت اجرا ابلاغ می گردد.

با توجه به اصل یکصد و بیست و پنجم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران اجرای مفاد موافقتنامه منوط به انجام تشریفات امضاء سند، نزد امین اسناد و ترتیبات مندرج در ماده (۱۸) موافقتنامه می باشد.

رئیس جمهور - حسن روحانی

قانون موافقتنامه حفاظت و بهره برداری بهینه از منابع زنده آبی دریای خزر

ماده واحده - موافقتنامه حفاظت و بهره برداری بهینه از منابع زنده آبی دریای خزر مشتمل بر یک مقدمه و هجده ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه تسلیم اسناد آن داده می شود.

تبصره - در اجرای مواد (۱۵) و (۱۶) این موافقتنامه رعایت اصول یکصد و سی و نهم (۱۳۹) و هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه حفاظت و بهره برداری بهینه از منابع زنده آبی دریای خزر

دولتهای جمهوری آذربایجان، جمهوری اسلامی ایران، جمهوری قزاقستان، فدراسیون روسیه و ترکمنستان که از این پس «طرفها» نامیده می شوند؛

با پیروی از تمایل به توسعه مناسبات حسن همجواری بین کشورهای طرفها؛

با تصدیق اینکه منابع زنده آبی مشترک دریای خزر، میراث مشترک کشورهای طرفها است؛

با یادآوری لزوم اقدامات هماهنگ شده طرفها برای حفاظت از منابع زنده آبی دریای خزر؛

با در نظر گرفتن مفاد کنوانسیون چهارچوب حفاظت از محیط زیست دریایی دریای خزر که در تهران در تاریخ ۱۳ آبان ۱۳۸۲ برابر با ۴ نوامبر ۲۰۰۳ امضاء شد؛

با یادآوری اهمیت تحقیقات علمی توافق شده برای حفاظت، بازسازی و بهره برداری بهینه از منابع زنده آبی دریای خزر؛

با در نظر گرفتن اهمیت اقتصادی صیادی منابع زنده آبی دریای خزر برای کشورهای طرفها و اشتغال مردمان آنها؛

به شرح زیر توافق نمودند:

ماده ۱- این موافقتنامه در مورد منابع زنده آبی دریای خزر اعمال می شود.

ماده ۲- از نظر این موافقتنامه معانی اصطلاحات به کار برده شده به شرح زیر خواهد بود:

«منابع زنده آبی»: ماهی، نرم تنان، سخت پوستان، پستانداران و سایر گونه های جانوران و گیاهان آبی؛

«کمیسیون»: کمیسیون حفاظت و بهره برداری بهینه از منابع زنده آبی و مدیریت ذخایر مشترک منابع مزبور؛

«منابع زنده آبی مشترک»: تاس ماهیان، کیلکاها، فکها و همچنین گونه های ماهیانی که توسط کمیسیون در این فهرست درج گردیده اند؛

«بازسازی»: احیای ذخایر منابع زنده آبی از جمله اقداماتی با اهداف:

- حفاظت و احیای محلل‌های طبیعی تکثیر و مسیرهای مهاجرت مولدین به محلل‌های تخم ریزی؛

- تکثیر و رهاسازی لاروها یا بچه ماهیان از طریق بازسازی مصنوعی؛

- حفاظت از مناطق چرا، تخم ریزی و محلل‌های زمستان گذرانی ماهیان

«صید»: کلیه منابع زنده آبی که از محیط زندگی خود به هر شکلی در طی دوره مشخصی برداشت شده اند؛

«صیادی»: هر نوع فعالیتی که هدف از آن برداشت منابع زنده آبی از زیستگاه طبیعی آنها باشد؛

«صید هدف»: برداشت آن گونه هایی از ماهیان که هدف اصلی فعالیت ماهیگیری هستند؛

«صید تجاری»: صید هدف، به استثنای صیادی به منظور تکثیر مصنوعی و صیادی برای اهداف علمی؛

«صید ضمنی»: صید، برداشت یا شکار گونه ای از منابع زنده در هنگام صید هدف گونه ای دیگر از منابع زنده

ماده ۳- هدف از این موافقتنامه، حفاظت و بهره برداری بهینه از منابع زنده آبی دریای خزر از جمله مدیریت منابع زنده آبی مشترک می باشد.

ماده ۴- به منظور اجرای این موافقتنامه، طرفها براساس اصول زیر همکاری خواهند نمود:

۱- اولویت حفاظت از منابع زنده آبی دریای خزر بر استفاده تجاری آنها؛

۲- بهره برداری پایدار از منابع زنده آبی مشترک؛

۳- به کارگرفتن قواعد بین المللی پذیرفته شده عمومی مورد قبول طرفها در رابطه با مدیریت صیادی و حفاظت از منابع زنده آبی دریای خزر؛

۴- حفاظت از نظام بوم شناختی و تنوع زیستی منابع زنده آبی در دریای خزر؛

۵- به کارگرفتن تحقیقات علمی به عنوان اساس حفاظت از منابع زنده آبی و مدیریت منابع زنده آبی مشترک؛

۶ - تطابق اقدامات مربوط به حفاظت، بهره برداری بهینه از منابع زنده آبی دریای خزر و مدیریت منابع زنده آبی مشترک در سراسر منطقه زیستگاه گونه ها

ماده ۵ - طرفها به موجب این موافقتنامه در زمینه های زیر همکاری خواهند نمود:

۱- انجام تحقیقات علمی مورد توافق؛

۲- اتخاذ تدابیری برای مدیریت صیادی منابع زنده آبی مشترک؛

۳- اتخاذ تدابیری برای مبارزه با صید غیرقانونی، گزارش نشده و نامنظم و تجارت غیرقانونی منابع زنده آبی؛

۴- گردآوری، ارائه و تبادل اطلاعات آمار صیادی در چهارچوب توافق شده توسط طرفها؛

۵ - تدوین و اجرای برنامه های کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت برای بازسازی و حفاظت از منابع زنده آبی مشترک و زیستگاه آنها از جمله رهاسازی بچه تاس ماهیان؛

۶ - تدوین توصیه هایی در زمینه استفاده از آلات و روشهای صیادی منابع زنده آبی مشترک؛

۷- تبادل اطلاعات علمی و کارشناسان، برگزاری کارگاهها، فراهمایی ها و دوره های آموزشی

۱- طرفها، صیادی منابع زنده آبی مشترک را براساس کل صید مجاز، سهمیه های ملی تعیین شده طبق ضوابط یکسان تعیین شده به وسیله کمیسیون، اقدامات مشترک تنظیمی، تعهدات متقابل در مقابله با صید غیرقانونی و اقدامات بازسازی، انجام خواهند داد.

۲- در صورت عدم توافق طرفها در زمینه تعیین سهمیه ها، آخرین تصمیم اتخاذ شده توسط کمیسیون در مورد سهمیه ها اعمال خواهد شد.

۳- اگر یکی از طرفها امکان استفاده از سهمیه خود را از کل صید مجاز نداشته باشد، آن طرف می تواند از طریق انعقاد موافقتنامه های دوجانبه و سایر ترتیبات، طبق قوانین ملی خود امکان استفاده از باقیمانده سهمیه خود از کل صید مجاز را برای طرفهای دیگر فراهم آورد.

ماده ۷- صید تجاری تاس ماهیان در رودخانه ها و مصب آنها و نیز در مناطق دریایی تعیین شده با تصمیم کمیسیون، با در نظر گرفتن روشهای سنتی صیادی هر یک از کشورهای طرفها انجام خواهد گرفت.

۱- صید ضمنی تاس ماهیان باید به حداقل رسانده شود و موارد آن حتماً باید ثبت گردد.

۲- نگهداری تاس ماهیان که به عنوان صید ضمنی، صید می شوند، مجاز نخواهد بود و تاس ماهیان مزبور باید بلافاصله به زیستگاه طبیعی بازگردانده شوند.

۳ - مفاد بندهای (۱) و (۲) این ماده در مورد صیادی جهت تحقیقات علمی و همچنین اهداف بازسازی مصنوعی اعمال نخواهد شد.

ماده ۹- طرفها کلیه اقدامات ممکن را برای مبارزه با صید غیرقانونی، گزارش نشده، نامنظم و تجارت غیرقانونی منابع زنده آبی و همچنین فرآورده های حاصل از منابع مزبور به عمل خواهند آورد.

ماده ۱۰-

۱- طرفها برای دستیابی به اهداف این موافقتنامه، کمیسیونی را تأسیس خواهند نمود.

۲- هر طرف، یک نماینده و معاون وی در کمیسیون را تعیین خواهد کرد. نماینده هر طرف، دارای یک رأی خواهد بود. کارشناسان می توانند در نشستهای کمیسیون، نماینده را همراهی نمایند. برای تشکیل نشست کمیسیون، حضور نمایندگان همه طرفها ضروری است.

۳- کمیسیون در اولین نشست، آیین کار خود را تصویب خواهد نمود و گروههای کاری ضروری را تشکیل خواهد داد.

۴- ریاست کمیسیون هر دو سال بین نمایندگان هر طرف به ترتیب الفبای زبان انگلیسی خواهد چرخید.

۵ - نشستهای عادی کمیسیون حداقل سالی یک بار در قلمرو کشور طرفی که ریاست آن را به عهده دارد، برگزار خواهد شد. در صورت ضرورت نشستهای فوق العاده تشکیل می گردد. چنین نشستهایی بنا به درخواست

کتبی یکی از طرفها از رئیس کمیسیون تشکیل خواهد شد. نشست فوق العاده در صورتی برگزار می شود که برگزاری آن توسط حداقل سه طرف حمایت شود.

۶- زبانهای انگلیسی و روسی، زبانهای کاری کمیسیون خواهد بود. زبانهای روسی و فارسی، زبانهای نشستهای کمیسیون خواهد بود.

۷- تصمیم های کمیسیون به اتفاق آراء توسط نمایندگان طرفها اتخاذ و به شکل کتبی تنظیم خواهد شد.

۸- طرفها اجرای تصمیم های کمیسیون را در سطح ملی تضمین خواهند نمود.

ماده ۱۱- کمیسیون دارای اختیارات زیر خواهد بود:

۱- هماهنگی فعالیت های مربوط به حفاظت، بازسازی، بهره برداری بهینه از منابع زنده آبی مشترک؛

۲- اعمال تغییرات در فهرست گونه های منابع زنده آبی مشترک؛

۳- تعیین سالانه کل صید مجاز منابع زنده آبی مشترک و تقسیم آنها بر سهمیه های ملی؛

۴- تعیین معیارهای تخصیص کل صید مجاز منابع زنده آبی مشترک به سهمیه های ملی؛

۵ - توافق در مورد میزان صید سهمیه ملی تاس ماهیان در صورت واگذاری آن به طرف دیگری که صید آنها را در رودخانه های خود انجام می دهد؛

۶ - تنظیم صیادی و حفاظت از منابع زنده آبی مشترک براساس محدودیت های صید که می تواند شامل اقدامات زیر شود:

- ممنوعیت صیادی در برخی مناطق و در رابطه با برخی از گونه های منابع زنده آبی برای برخی دوره ها؛

- تعطیلی فصلی صیادی در برخی مناطق و در رابطه با برخی از گونه های منابع زنده آبی؛

- تعیین حداقل اندازه و وزن منابع زنده آبی قابل برداشت (قابل صید)؛

- تعیین اندازه چشمه و ابزار صید طراحی شده برای برداشت (صید) منابع زنده آبی؛

- سایر محدودیت های توافق شده صیادی

۷- بررسی گزارش های ارائه شده در زمینه استفاده از سهمیه های صید منابع زنده آبی مشترک و گزارش های مربوط به اجرای سایر تصمیم های کمیسیون توسط طرفها؛

۸ - بررسی آمار صیادی از جمله تعداد شناورهای دخیل در صیادی و میزان صید انجام شده توسط شناورهای مزبور؛

۹- تصویب مقررات صیادی منابع زنده آبی مشترک؛

۱۰- تدوین و تصویب برنامه ها و پروژه های ضروری حفاظت از گونه های کمیاب و در معرض خطر منابع زنده آبی مشترک که فهرست آنها توسط کمیسیون تصویب خواهد شد و زیستگاه آنها؛

۱۱- تصویب و هماهنگی برنامه های مورد توافق تحقیقات علمی در زمینه منابع زنده آبی مشترک و تعیین فواصل زمانی این مطالعات؛

۱۲- همکاری با سازمان های تخصصی بین المللی ذی ربط برای دستیابی به اهداف این موافقتنامه؛

۱۳- تسهیل حل و فصل اختلاف ها در زمینه حفاظت و بازسازی و بهره برداری بهینه از منابع زنده آبی مشترک؛

۱۴- پیش بینی ارزیابی مشترک ویژگی های کمی و کیفی بچه ماهیانی که رهاسازی شده اند؛

۱۵- تشکیل گروههای کاری تعیین زمینه ها و برنامه های فعالیت آنها؛

۱۶- پایش اجرای تصمیم های متخذه؛

۱۷- تعیین سهمیه های صادراتی در رابطه با تاس ماهیان و فرآورده های حاصل از این گونه ها؛

۱۸- انجام سایر وظایف و اتخاذ تصمیم های دیگری که می توانند برای اجرای این موافقتنامه ضروری باشند.

ماده ۱۲- این موافقتنامه خدشه ای به حقوق و تعهدات طرفها به موجب سایر معاهدات بین المللی که کشورهای طرفها عضو آنها هستند، وارد نخواهد ساخت.

ماده ۱۳- هیچ یک از مفاد این موافقتنامه به گونه ای تفسیر نخواهد شد که پیش داوری نسبت به نتایج مذاکرات مربوط به وضعیت حقوقی دریای خزر تلقی شود.

ماده ۱۴- هیچ گونه قید تحدید تعهدی برای این موافقتنامه در نظر گرفته نخواهد شد.

ماده ۱۵- هر نوع اختلاف در رابطه با تفسیر یا اجرای مفاد این موافقتنامه از طریق مشورت و مذاکره بین طرفها حل و فصل خواهد شد.

ماده ۱۶-

۱- مفاد این موافقتنامه را می توان براساس توافق طرفها اصلاح یا تکمیل نمود.

۲- اصلاحات و الحاقیه های این موافقتنامه جزء لاینفک آن خواهند بود و به عنوان تشریفات (پروتکل های) جداگانه ای مورد تصویب قرار خواهند گرفت که طبق تشریفات مشخص شده در ماده (۱۸) این موافقتنامه لازم الاجراء خواهند شد.

ماده ۱۷- دولت فدراسیون روسیه امین اسناد این موافقتنامه خواهد بود.

ماده ۱۸-

۱- این موافقتنامه در سی امین روز پس از دریافت آخرین اطلاعیه کتبی طرفها در مورد اجرای تشریفات داخلی ضروری برای لازم الاجراء شدن آن توسط امین اسناد، لازم الاجراء خواهد شد.

۲- این موافقتنامه برای مدت نامحدود منعقد گردیده است. هر طرف می تواند از طریق ارسال اطلاعیه کتبی به امین اسناد مبنی بر قصد خود برای کناره گیری از عضویت در این موافقتنامه، از عضویت در این موافقتنامه کناره گیری نماید. این موافقتنامه برای آن طرف به مدت دوازده ماه پس از تاریخ دریافت اطلاعیه مزبور توسط امین اسناد، لازم الاجراء باقی خواهد ماند.

این موافقتنامه در تاریخ ۷ مهر ماه ۱۳۹۳ شمسی برابر با ۲۹ سپتامبر ۲۰۱۴ میلادی در شهر آستراخان در یک نسخه اصلی به زبانهای آذربایجانی، فارسی، قزاقستانی، روسی، ترکمنی و انگلیسی تنظیم گردید که تمامی متون از اعتبار یکسان برخوردار می باشد.

در صورت بروز اختلاف، طرفها به متن انگلیسی رجوع خواهند نمود.

نسخه اصلی این موافقتنامه نزد امین اسناد سپرده خواهد شد که رونوشت های تصدیق شده آن را به طرفها ارسال خواهند نمود.

از طرف دولت جمهوری آذربایجان

از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران

از طرف دولت جمهوری قزاقستان

از طرف دولت فدراسیون روسیه

از طرف دولت ترکمنستان

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره منضم به متن موافقتنامه، شامل مقدمه و هجده ماده در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ پنجم بهمن ماه یکهزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۴ به تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی